

Smart Market Report 2026

Startupjobs
posun vpřed

Nápadroku

J&T BANKA

Epicentra pokroku a jemné chvění v dalších regionech

Česká ekonomika mění svůj charakter a nejviditelnějším projevem této proměny je rostoucí startupová scéna. Jako mycelium pod povrchem lesa se rozrůstá tam, kde se soustředí vzdělání, talenty, inkubátory a investorský kapitál. Mycelium v přírodě neživí jen houby nad zemí – propojuje celý les, posiluje kořeny okolních rostlin a umožňuje jim přístup k živinám, které by samy nenašly. Podobně fungují i startupové ekosystémy. Tam, kde se uchytlí, začínou růst podniky, přitahovat talenty a generovat příležitosti pro celé okolí.

Nejhustší síť mladých inovativních podniků dnes najdeme v Praze a Jihomoravském kraji. Data našeho reportu ale ukazují, že takový ekosystém lze vybudovat poměrně rychle i v dalších oblastech. Startupy už dávno nepředstavují izolovaný fenomén pražských coworkingových center, řada regionů však teprve čeká, až i v nich podhoubí doroste vitální síly. Je přitom klíčové, aby centra pokroku vznikala i mimo Prahu a Brno.

Startup je mladá, inovativně orientovaná společnost ve fázi hledání a ověřování škálovatelného obchodního modelu. Pro účely tohoto reportu za startupy považujeme firmy registrované a aktivní na platformě StartupJobs.cz, které jsou mladší deseti let a dosud nedosáhly stabilního, opakujícího se příjmu přesahujícího 100 milionů Kč ročně.

Startupy, scaleupy a smart trh

Když se v Česku před více než deseti lety začala formovat první startupová vlna, šlo převážně o odvážné experimenty – mladé firmy hledající svůj obchodní model, testující hypotézy a bojující o přežití. Málokdo tehdy tušil, že část z nich jednoho dne přeroste ve zralé, rychle rostoucí podniky, které budou vracet hodnotu do ekonomiky.

Zatímco startup hledá, scaleup roste, škáluje a přibírá další talenty. Scaleupy ukazují, že inovativní podnikání v Česku přestává být výsadou odvážlivců a stává se přirozenou součástí ekonomiky. Spolu s nimi roste i širší ekosystém inovativních firem, který v tomto reportu nazýváme smart trhem. Smart trh zahrnuje celé spektrum dynamicky orientovaných podniků, tedy nejen čisté startupy a scaleupy, ale i další inovativní firmy, které sdílejí jejich charakter. Právě na úrovni smart trhu platí nejvýznamnější čísla tohoto reportu. Smart trh se dnes podílí přibližně pěti procenty na české ekonomice. Proč tento ekosystém v české ekonomice zanechává tak velkou stopu, zjistíte na dalších stránkách.

Data Smart Market Reportu vycházejí z analýz za rok 2024. Celkový objem mezd, nezbytný ke srovnání s daty StartupJobs, zveřejňuje ČSÚ vždy s ročním zpožděním.

Scaleup je firma, která úspěšně prošla fází ověřování a nachází se v etapě rychlého růstu – zpravidla definovaného jako průměrný roční růst tržeb nebo zaměstnanosti o více než 20 % po dobu alespoň tří let. Scaleup si již svůj obchodní model ověřil, avšak stále si zachovává dynamiku a inovační charakter typický pro startupové prostředí.

1. Stále větší, než si myslíte	4 - 10
2. Startupy jako zdroj inovací, produktivity a bohatství	11 - 13
3. Praha, Brno a regiony, které čekají na změnu	14 - 16
4. Trojnásobný objem investic do českých startupů a návrat mega rounds	17

1. Stále větší, než si myslíte

1. Stále větší, než si myslíte

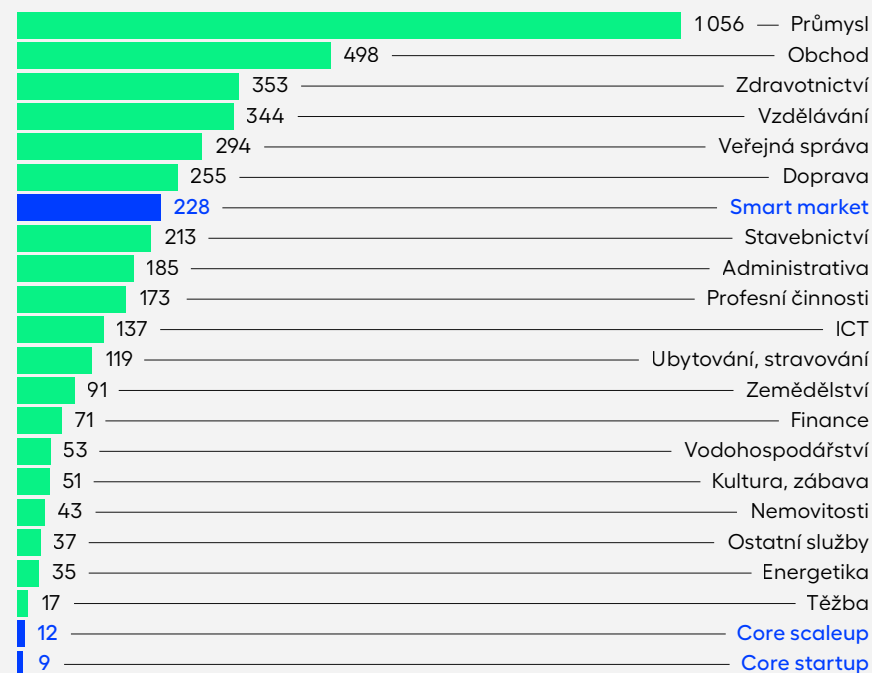
Startupy a scaleupy už nejsou jen příslibem budoucnosti. Jejich dopad na českou ekonomiku lze měřit dnes, prostřednictvím trhu práce, mezd i podílu na HDP. Data v této kapitole ukazují, že smart trh si svůj podíl na zaměstnanosti udržuje napříč ekonomickými cykly a zároveň zaplňuje strukturální mezeru, která se v české ekonomice dlouhodobě vyskytuje – střední segment firem, mladých a produktivních, které v tradiční podnikové struktuře nebyly zastoupeny.

Mezery, které startupy zaplňují

Smart trh už dávno není marginální složkou české ekonomiky. V posledních pěti letech stabilně zaměstnává okolo 5 % celkového počtu zaměstnanců, tedy počet lidí srovnatelný s celým sektorem stavebnictví.

Core startup a **core scaleup** jsou firmy, které splňují předchozí definici startupu, respektive scaleupu a zároveň splňují prvky inovativnosti a škálovatelnosti, které byly individuálně posouzeny týmem StartupJobs, aby tento výčet odpovídal definici startupu podle připravované legislativy.

Smart market jako sektor české ekonomiky (2024)

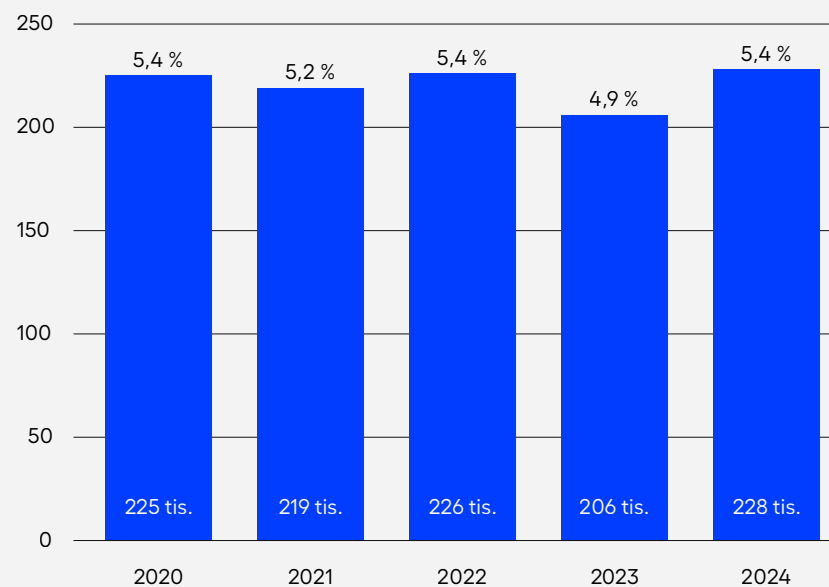
Graf 1: Počet zaměstnanců (tis.) — startupové kategorie v porovnání s NACE sektory

Zdroj: StartupJobs

1. Stále větší, než si myslíte

Tato čísla jsou přitom v čase pozoruhodně stabilní. Období 2020–2024 obsahuje covidový šok, inflační epizodu 2022 i výrazný obrat v úrokových sazbách, přesto podíl startupů na zaměstnanosti osciluje v úzkém pásmu mezi 4,9 a 5,4 procenty. Svědčí to o tom, že se tento typ podnikání v české ekonomice strukturálně usadil a nepodléhá výrazně cyklickým výkyvům.

Zaměstnanost ve smart market firmách

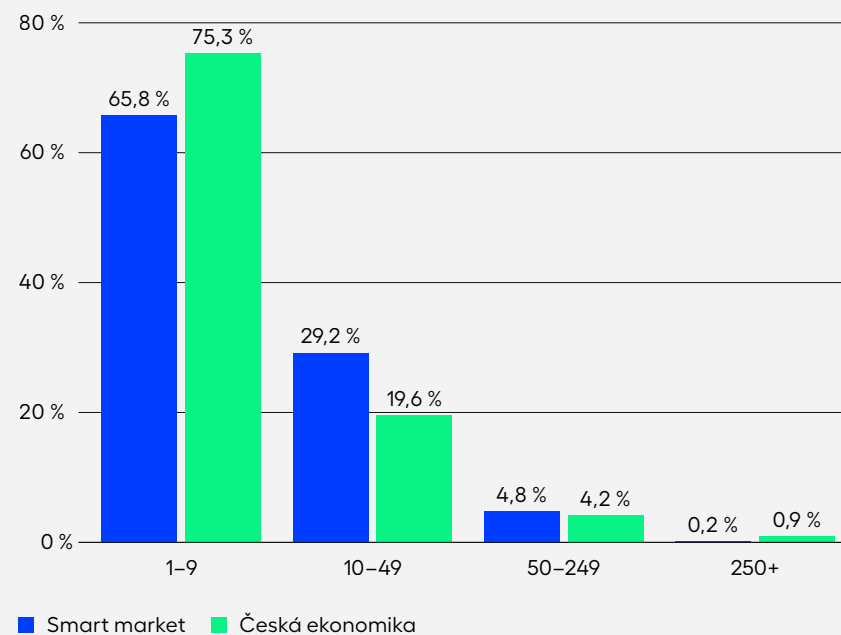
Graf 2: Počet zaměstnanců (tis.) a podíl na celkovém počtu zaměstnanců (fyzické osoby)

Zdroj: StartupJobs, mzdová statistika ČSÚ

1. Stále větší, než si myslíte

Strukturální význam startupů a scaleupů pak vyniká také v pohledu na velikostní rozdělení firem z hlediska zaměstnanosti. Zatímco pro startupy a scaleupy stejně jako pro celou ekonomiku platí, že největší počet firem tvoří mikropodniky s méně než 10 zaměstnanci, kategorie s největší zaměstnaností se mezi oběma skupinami zásadně liší.

Velikostní struktura: smart market vs. česká ekonomika (2024)

Graf 3: Podíl na celkovém počtu firem podle velikostní kategorie

Zdroj: StartupJobs, ČSÚ

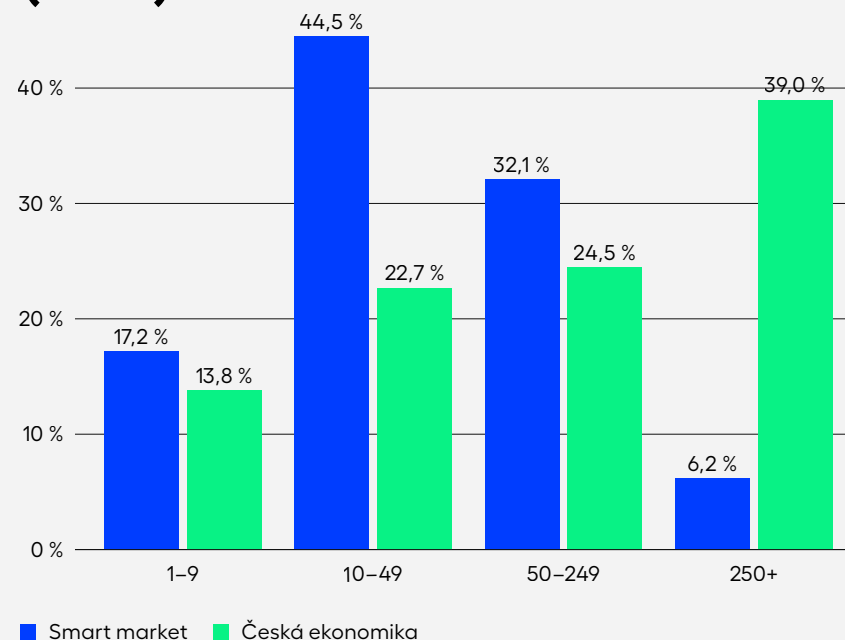
1. Stále větší, než si myslíte

Pro českou ekonomiku jako celek platí, že relativně malé množství velkých firem (250 a více zaměstnanců) zaměstnává největší podíl pracovníků (39 %) a velké množství mikropodniků zaměstnává jen 14 %. Startupy a scaleupy mají jinou strukturu. Nejvíce pracovníků (44,5 %) zaměstnávají firmy s 10 až 49 zaměstnanci a dalších 32 % firmy s 50 až 249 zaměstnanci. Tím startupy systematicky posilují segment středně velkých firem, který je typicky spojován s vyšší dynamikou tvorby pracovních míst a růstu produktivity. Klíčovým faktorem ovšem není jenom samotná velikost firmy, ale její věk.

Mladé firmy bez ohledu na velikost disproporčně přispívají k ekonomické dynamice. Startupy a scaleupy tuto vlastnost přirozeně kombinují: jsou současně mladé a zároveň strukturálně zaplňují střední segment firem, který je v české ekonomice méně zastoupený.

Startupový segment české ekonomiky tedy není jen početně významný, ale vyplňuje i strukturální mezeru. Nabízí pracovníkům méně zastoupenou možnost pracovat ve středně velkých podnicích a současně představuje přirozenou rezervu produktivního růstu pro celou ekonomiku.

Koncentrace zaměstnanosti: smart market vs. česká ekonomika (2024)

Graf 4: Podíl na celkové zaměstnanosti podle velikostní kategorie firem

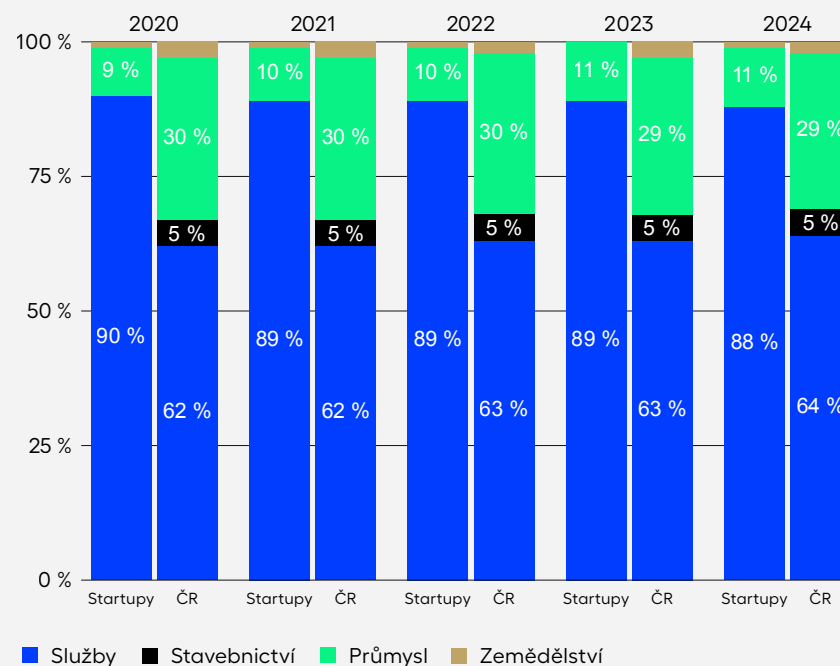
Zdroj: StartupJobs, ČSÚ (RES – obchodní společnosti s vykázaným počtem zaměstnanců)

1. Stále větší, než si myslíte

Rozmanitost ve struktuře

Ještě výraznější strukturální impuls české ekonomice pak startupy a scaleupy poskytují z hlediska odvětvového členění. Pokud se podíváme na rozdělení na hlavní čtyři sektory (zemědělství, průmysl, stavebnictví a služby), vidíme, že startupy a scaleupy mají oproti celé ekonomice České republiky dlouhodobě složení výrazně orientované ke službám (přibližně 89 % zaměstnanosti oproti 64 % v celé ekonomice). Zároveň je třeba zdůraznit, že ani průmysl mezi startupy není zcela nezastoupený a jeho podíl se v posledních letech mírně zvyšuje.

Sektorová struktura zaměstnanosti: smart market vs. ČR (2020–2024)

Graf 5: Podíl super-sektorů na celkové zaměstnanosti

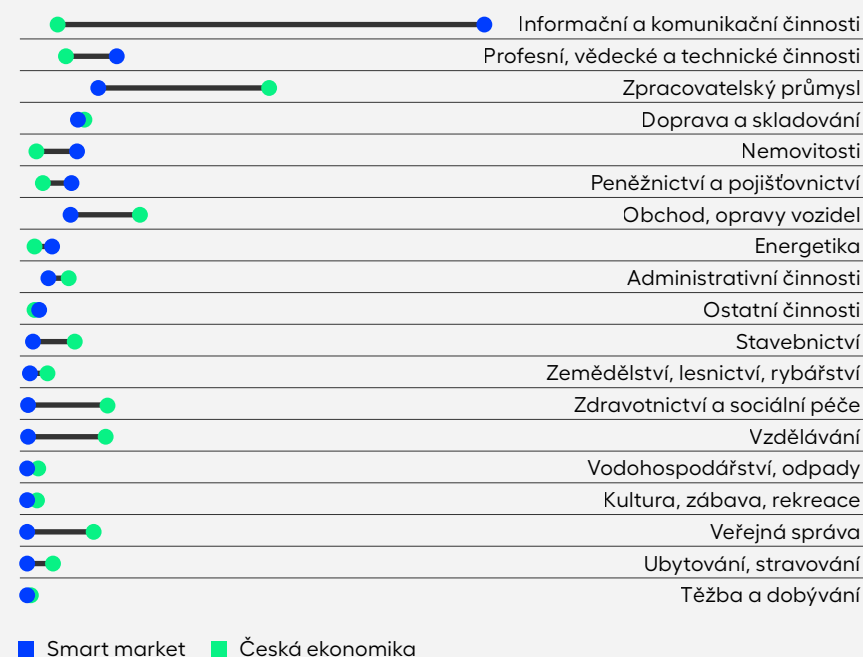
Zdroj: StartupJobs, ČSÚ, vlastní výpočty

1. Stále větší, než si myslíte

Odvětvové členění v detailu NACE sekcí (standardní evropská klasifikace ekonomických činností) pak odkrývá, které oblasti startupy dominantně táhnou. Nepřekvapivě je nejvýraznější převaha v informačních a komunikačních činnostech, kde startupy koncentrují téměř polovinu své zaměstnanosti, zatímco v celé ekonomice tento sektor zaměstnává pouhých 3 %. Druhou silnou oblastí jsou profesní, vědecké a technické činnosti (9 % u startupů oproti 4 % v ekonomice), které kromě výzkumu a vývoje zahrnují také právo, marketing nebo například design. Relativní převahu, byť z menšího absolutního základu, mají startupy také v peněžnictví a pojišťovnictví nebo v energetice.

Zajímavý je také pohled opačným směrem. Největší strukturální odlišnost představuje zpracovatelský průmysl: v celé české ekonomice zaměstnává 26 % pracovníků, u startupů jen 8 %. Česká ekonomika je tradičně průmyslová, ale startupová scéna se průmyslu spíše vyhýbá. Podobný schodek vykazuje zdravotnictví, vzdělávání a veřejná správa. Tam je to ovšem přirozeně kvůli regulatorní nebo veřejné povaze těchto sektorů.

Sektorová struktura startupů vs. česká ekonomika (2024)

Graf 6: Podíl na celkové zaměstnanosti podle NACE sekcí

Zdroj: StartupJobs, ČSÚ

2. Startupy jako zdroj inovací, produktivity a bohatství

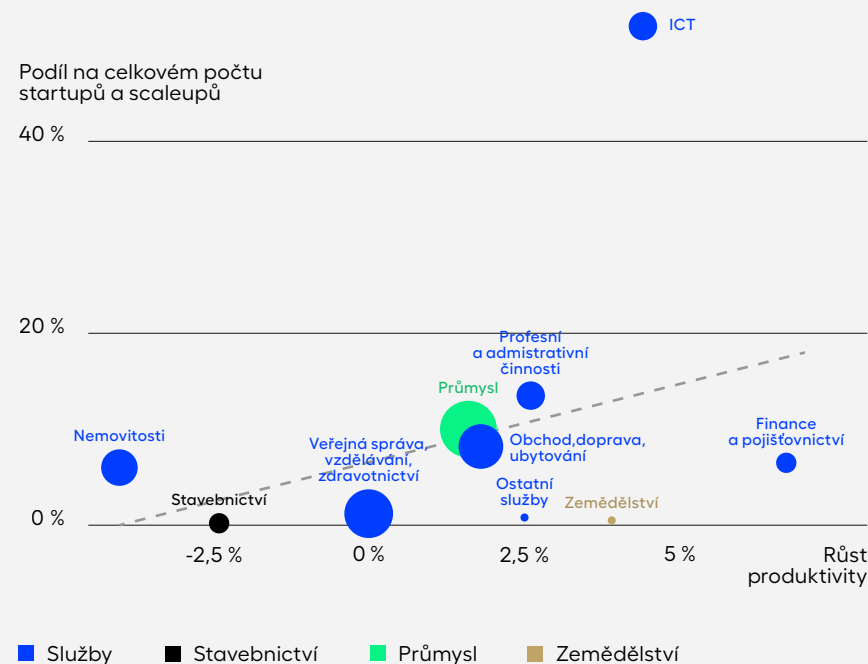
2. Startupy jako zdroj inovací, produktivity a bohatství

Víme, kolik lidí startupy zaměstnávají a v jakých odvětvích působí. Proč na tom záleží? Odpověď se skrývá v provázanosti inovací, produktivity a mzdové úrovni, která tvoří jádro dlouhodobého ekonomického růstu.

Pokud srovnáme jednotlivé NACE sektory podle tempa růstu produktivity práce za posledních deset let (2014–2024), získáme implicitní mapu toho, kam se česká ekonomika strukturálně pohybuje. Sektory s rychle rostoucí produktivitou, jako jsou informační a komunikační činnosti, finanční služby, profesní a vědecké činnosti, jsou ty, které v minulosti významně přispěly, a především do budoucna mohou táhnout ekonomický růst. Sektory s klesající nebo stagnující produktivitou, například stavebnictví, nemovitosti nebo veřejná správa, by se postupně měly přesouvat do pozadí, jako služby nezbytné pro plynulý chod ekonomiky.

Startupy a scaleupy se výrazně většinou koncentrují právě do první skupiny. Přibližně polovina všech startupů působí v ICT, které zároveň vykazuje vysoký průměrný růst produktivity v české ekonomice (přibližně 4,8 % ročně). Profesní a administrativní činnosti následují jako druhý nejvýznamnější startupový sektor, opět s nadprůměrným růstem produktivity. Proproduktivní orientace startupového segmentu tedy není marginální efekt, ale systémový rys.

Startup-y se koncentrují do sektorů s rychleji rostoucí produktivitou

Graf 7: Podíl na počtu startupů vs. dynamika produktivity (průměr 2014–2024)

Zdroj: StartupJobs, ČSÚ (národní účty)

2. Startupy jako zdroj inovací, produktivity a bohatství

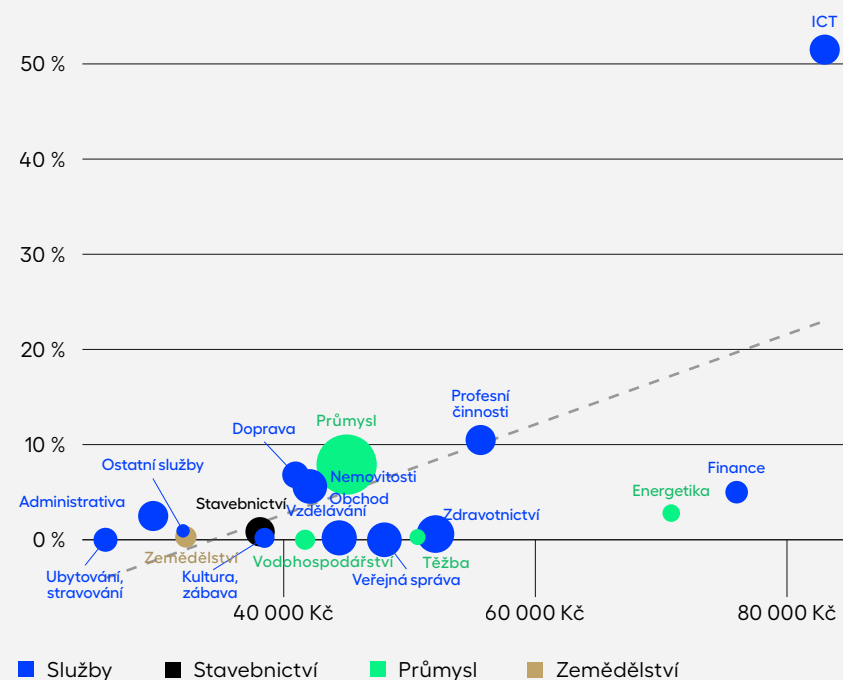
Stejný obrázek nabízí i pohled přes mzdovou úroveň. Sektory, v nichž se startupy koncentrují, zaměstnávají pohledem průměrných mezd v odvětvích nejlépe placené pracovníky v české ekonomice. ICT vyplácí průměrnou hrubou měsíční mzdu přibližně 85 000 Kč, více než dvojnásobek toho, co zaměstnanec pobírá v ubytování, stravování nebo zemědělství. Profesionální služby a peněžnictví tvoří další pásmo s mzdami kolem 60 000 Kč. Naopak sektory, kde startupy prakticky chybějí, jako jsou stavebnictví, kultura nebo zemědělství, se mzdově pohybují pod průměrem celé ekonomiky.

Tyto dva pohledy spolu pevně souvisejí. Vysoká produktivita práce se dříve nebo později promítá do vyšších mezd, protože firma, která generuje vyšší přidanou hodnotu na zaměstnance, si může dovést zaplatit kvalifikovanější pracovníky. Opačný mechanismus platí v sektorech se stagnující produktivitou. Tam tlak na růst mezd naráží na strop, který určuje ekonomická produktivita sektoru.

Dvě zajímavé výjimky stojí za zmínku. Energetika, finance a pojišťovnictví mají nadprůměrné mzdy i rostoucí produktivitu, ale startupů je v nich oproti srovnatelným sektorům méně. Není to proto, že by nebyly potřeba, svou roli hraje regulace daných odvětví a vysoké náklady na vstup.

Shrňme-li celý obraz, získáme konzistentní příběh. Startupy a scaleupy se koncentrují do regionů s vyšší vzdělaností, ale brněnský případ (viz následující kapitola) ukazuje, že tento efekt je přenositelný i do dalších regionů. Strukturálně doplňují český ekonomický model o středně velké, mladé a produktivnější firmy, které v tradiční podnikové struktuře chybějí. A co je nejpodstatnější, startupy a scaleupy se koncentrují v sektorech, které tvoří dlouhodobý motor ekonomického růstu s vysokou úrovní mezd.

Zaměstnanost ve startupech je spíše vyšepříjmová

Graf 8: Podíl na zaměstnanosti startupů vs. mzdová úroveň sektoru (Kč/měsíc)

Zdroj: StartupJobs, ČSÚ (mzdová statistika). Velikost bodu ~ zaměstnanost sektoru.

3. Praha, Brno a regiony, které čekají na změnu

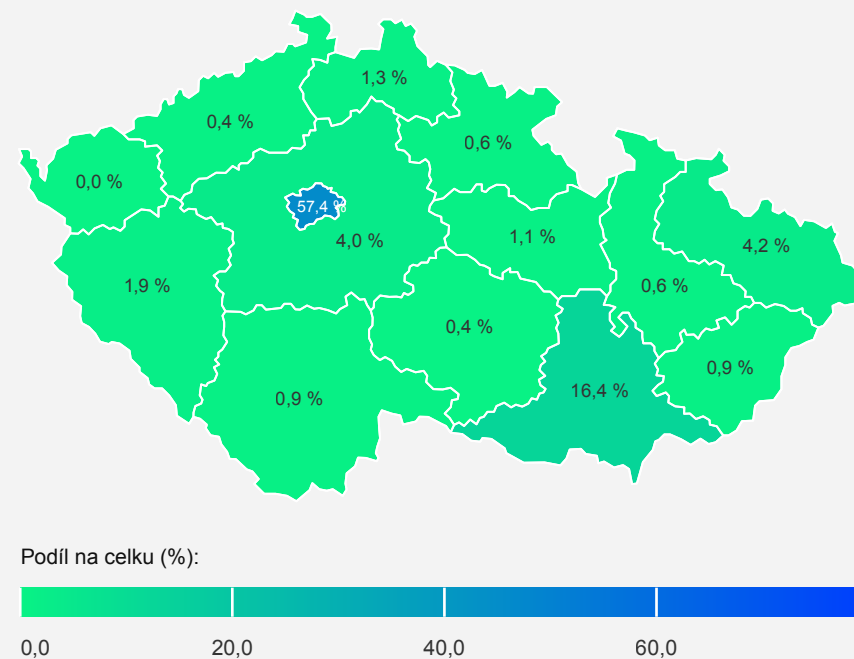

3. Praha, Brno a regiony, které čekají na změnu

Technologický rozvoj je jediným dlouhodobě udržitelným motorem ekonomického růstu a bohatství společnosti. Startupy v něm hrají klíčovou roli. Proto není překvapením, že se nejen v České republice koncentrují do regionů s vysokou vzdělaností a velkým lidským, fyzickým i finančním kapitálem.

Praha patří k jednomu z nejbohatších regionů v celé Evropě. Jedná se o region s vysokou vzdělaností, který je zároveň i ve světovém měřítku mimořádně bezpečný a politicky i ekonomicky stabilní. Je proto přirozené, že se do Prahy koncentrují více než dvě třetiny (67 %) všech českých startupů. Zhruba šestina českých startupů se pak soustředí v Jihomoravském kraji. Na opačném konci spektra leží Karlovarský kraj nebo Kraj Vysočina, kde se počet startupů pohybuje jen v jednotkách.

Distribuce startupů a scaleupů v ČR (2024)

Graf 9: Podíl kraje na celkovém počtu startupů a scaleupů

Zdroj: StartupJobs

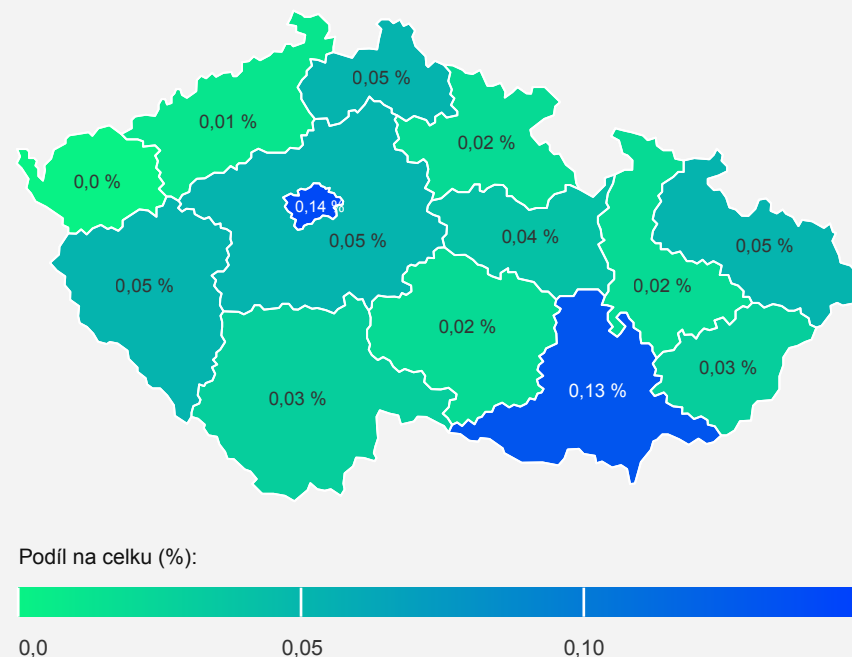
3. Praha, Brno a regiony, které čekají na změnu

Jiný obraz ale získáme, pokud se na geografické rozdělení startupů podíváme relativně – tedy v poměru k celkovému počtu obchodních společností (s. r. o. a a. s.) v daném regionu. V tomto pohledu dominance Prahy prakticky mizí. Startupová intenzita Prahy a Jihomoravského kraje je téměř totožná (0,14 % vs. 0,13 % všech obchodních společností v kraji). A zatímco v absolutních číslech ostatní regiony výrazně zaostávají, v relativním pohledu jsou rozdíly méně dramatické.

Tato podobnost mezi Prahou a Jihomoravským krajem není náhodná. Brno za posledních 20 let vybudovalo funkční technologický klastř opřený o silné technické univerzity (VUT, Masarykova univerzita), vědecko-výzkumnou infrastrukturu (CEITEC) a aktivní inovační podpůrnou síť (Jihomoravské inovační centrum). Brněnský případ tak ukazuje, že systematická investice do technického vzdělávání a vědecko-výzkumné infrastruktury dokáže za zhruba jednu generaci vytvořit startupový ekosystém srovnatelné intenzity, jako je v hlavním městě.

Tento mechanismus je principiálně přenositelný i do dalších regionů. Plzeň, Ostrava nebo Olomouc disponují podobnými strukturálními předpoklady (velké univerzity, průmyslová tradice, dostupná pracovní síla). Startupy mohou vznikat a vznikají po celé republice; Praha a Jihomoravský kraj mají jednoznačnou výhodu v socioekonomické struktuře tamních obyvatel, kterou ostatní regiony musejí teprve dohánět. Regionálně diverzifikovaný startupový ekosystém by však byl prospěšný nejen pro tempo technologického rozvoje České republiky jako celku, ale i pro snižování regionálních disparit, které jsou dlouhodobě jednou z méně řešených strukturálních otázek české ekonomiky.

Startupová intenzita v krajích ČR (2024)

Graf 10: Podíl startupů a scaleupů na společnostech

Zdroj: StartupJobs, ČSÚ

4. Trojnásobný objem investic do českých startupů a návrat mega rounds

4. Trojnásobný objem investic do českých startupů a návrat mega rounds

V roce 2024 proběhlo na českém trhu 77 investic do startupů i zralejších scaleupů v celkové hodnotě 14,3 miliardy korun (přibližně 589 milionů eur). Odpovídá to průměrné investici ve výši 200,5 milionu korun, přičemž mediánová výše transakce činila 27,7 milionu korun.

Ve srovnání s předchozím rokem došlo k navýšení objemu investic o 174 % a k poklesu počtu transakcí o 21 %. Nárůst objemu investic souvisí především s velkými investičními koly (tzv. mega rounds, která se pohybují nad 100 miliony dolarů), která se v předchozím roce neodehrála. Nižším počtem transakcí Česká republika kopíruje celosvětový trend v poklesu investiční aktivity VC fondů do technologických firem.

Celkově v roce 2024 zaznamenal globální trh rizikového kapitálu mírné oživení v objemu investovaných prostředků a podle dat analytické platformy PitchBook celkové investice narostly o přibližně 5 %. Investoři nicméně soustředili kapitál do menšího počtu větších kol financování, zejména v oblasti umělé inteligence. Transakce v rané fázi a v menších objemech oproti tomu zaostávaly.

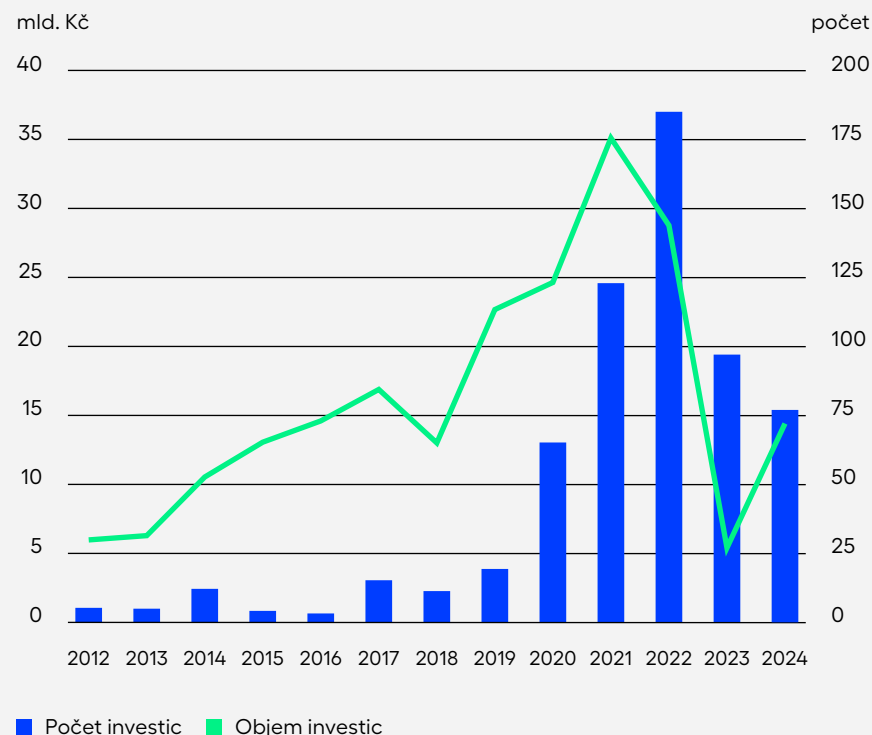
Ve světové ekonomice nadále přetrvávaly vysoké úrokové sazby a restriktivní měnová politika, což omezilo rizikový kapitál a zpozdilo trhy IPO. Pokles M&A transakcí a těžší fundraising nových fondů současně zhoršily likviditu VC fondů. Výsledkem byla větší selektivita a menší počet nových investic.

Mezi největší transakce roku 2024 patřily:

- **Mews** – 191,3 milionu eur
- **Rohlik.cz** – 158,9 milionu eur
- **Klarity** – 65,2 milionu eur
- **Cloudtalk** – 26 milionů eur

Český trh v rámci střeoevropského regionu zůstává atraktivní, což dokládá téměř trojnásobný meziroční nárůst celkového objemu investic do startupů a scaleupů.

ČR - investice do startupů

Graf 11: Objem a počet investičních transakcí ve startupovém prostředí v ČR

Zdroj: CzechFounders, ČNB, vlastní analýzy

4. Trojnásobný objem investic do českých startupů a návrat mega rounds

Tiché přepisování pravidel

Česká ekonomika se nachází na prahu období, kdy tradiční růstové modely jako levná pracovní síla, subdodavatelský průmysl nebo export do Německa narazily na své limity. Budoucí tempo růstu bohatství bude záviset na schopnosti ekonomiky posouvat se k technologicky náročnějším oborům s vyšší přidanou hodnotou. Startupy a scaleupy nejsou jediným nástrojem této transformace, ale jsou jednou z jejích nejvýraznějších a nejrychleji rostoucích složek.

Právě smart trh přitom táhne české hospodářství technologicky dopředu více než kterékoli jiné odvětví. Koncentruje se v sektorech s nejvyšší produktivitou a nejvyššími mzdami, a to stabilně napříč ekonomickými cykly. Že tento posun vnímají i za hranicemi, dokládá rekordní objem investic v roce 2024. Navzdory globálnímu zpomalení venture kapitálu šlo do českých startupů trojnásobek prostředků oproti předchozímu roku.

Otevřenou otázkou zatím zůstává průmysl. Zpracovatelský průmysl zaměstnává čtvrtinu všech pracovníků v české ekonomice, ale startupový ekosystém se mu zatím spíše vyhýbá. Startupy a scaleupy zatím tvoří jen část české ekonomiky, ale data naznačují, že jejich role v ní bude dál růst.

Zdroje:

1. ČSÚ – počet zaměstnanců
<https://csu.gov.cz/produkty/evidencni-pocet-zamestnancu-a-jejich-mzdy-4-ctvrtleti-2025>
2. ČSÚ – struktura zaměstnanců a mezd
https://csu.gov.cz/produkty/pmz_cr
3. ČSÚ – národní účty (hrubá přidaná hodnota, zaměstnanost, produktivita)
https://apl.czso.cz/pli/rocenka/rocenka.indexnu_kvart?mylang=CZ&co=Q_HDP_ZAM
4. ČSÚ – registr ekonomických subjektů
<https://csu.gov.cz/produkty/registr-ekonomickych-subjektu-otevrena-data>
5. Eurostat – bohatství regionů
https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/nama_10r_3gdp__custom_15402261/bookmark/table?lang=en&bookmarkId=6d5487f1-2000-4bce-a115-94e6a258adde&c=173978975029
6. Haltiwanger, J., Jarmin, R. S., & Miranda, J. (2013). Who creates jobs? Small versus large versus young. Review of Economics and Statistics, 95(2), s. 347-361.
7. Decker, R., Haltiwanger, J., Jarmin, R., & Miranda, J. (2014). The role of entrepreneurship in US job creation and economic dynamism. Journal of Economic Perspectives, 28(3), s. 3-24.
8. Criscuolo, C., Gal, P. N., & Menon, C. (2014). The dynamics of employment growth: New evidence from 18 countries. OECD Science, Technology and Industry Policy Papers, No. 14, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/5jz417hj6hg6-en>.
9. **CzechFounders – Funding and Exits of Czech Tech Startups**

Kontaktujte nás

Jana Cave-Ayland

jana@husta.cz
+420 732 570 002